

Súd: Okresný súd Žiar nad Hronom
Spisová značka: 26Ps/7/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6419200922
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Medved'
ECLI: ECLI:SK:OSZH:2020:6419200922.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žiar nad Hronom v konaní pred sudcom JUDr. Jozefom Medved'om vo veci

Z. H., nar. X.X.XXXX,

trvale bytom J. XX/XX, J. G., v konaní zastúpená procesnou opatrovníčkou S. H., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom N. XXXX/X, J. G., za účasti prokurátorky Okresnej prokuratúry v Žiari nad Hronom, o návrhu P. H., nar. X.X.XXXX, trvale bytom N. XXXX/X, J. G., t.č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony, takto

rozhodol:

I. Súd Z. H., nar. X.X.XXXX, trvale bytom Ul. J. XX/XX, J. G. obmedzuje spôsobilosti na právne úkony, a to tak, že menovaná nie je spôsobilá :

- samostatne rozhodovať o poskytovaní zdravotnej starostlivosti svojej osobe, o prijatí do ústavnej zdravotnej starostlivosti, rozhodovať o prijatí do zariadenia sociálnej starostlivosti,
- nakladať s peňažnými prostriedkami nad hodnotu 50,-Eur mesačne, nakladať s hnutelným majetkom nad hodnotu 50,-Eur mesačne, ako aj nakladať s nehnuteľným majetkom,
- samostatne konať pred štátnymi orgánmi a orgánmi verejnej správy, samosprávy v osobnom, ako aj písomnom styku,
- rozhodovať o svojom prechodnom alebo trvalom pobyte,
- uzatvárať akékoľvek zmluvy, dohody a preberať na seba záväzky.

II. Súd v rozsahu obmedzenia spôsobilosti na právne úkony ustanovuje menovanej za opatrovníčku S. H., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom N. XXXX/X, J. G., ktorá je oprávnená a povinná menovanú zastupovať pri všetkých úkonoch, ktorých sa obmedzenie spôsobilosti na právne úkony týka.

III. Opatrovníčka je povinná predkladať súdu vždy do 31.12. kalendárneho roka správy o menovanej a správy o spravovaní jej majetku.

IV. Súd štátu náhradu trov konania nepriznáva.

V. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1.

Návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 12.3.2019 navrhovateľ P. H., nar. X.X.XXXX žiadal o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony svojej matky Z. H., nar. X.X.XXXX a zároveň navrhol, aby bol ustanovený za jej opatrovníčku. V návrhu uviedol, že podľa lekárskej správy o zdravotnom stave

jeho matky zo dňa 21.2.2019 boli tejto diagnostikované viaceré ochorenia. Trpí závažnou duševnou poruchou, ktorá nie je len prechodná a v dôsledku ktorej nie je schopná robiť právne úkony vo vzťahu k tretím osobám, aby si uvedomovala následky svojho konania. Táto nie je schopná zabezpečovať si svoje potreby nevyhnutné pre každodenný život, nakladať s majetkom, vstupovať do zmluvných záväzkov ani posúdiť následky svojho konania. Navrhuje preto jej obmedzenie spôsobilosti na všetky právne úkony.

2.

Uznesením č.k. 26Ps/7/2019-16 zo dňa 9.5.2019, právoplatným dňa 30.5.2019 súd ustanovil Z. H., nar. X.X.XXXX procesnú opatrovníčku na konanie o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony, a to S. H., nar. XX.X.XXXX.

3.

Uznesením č.k. 26Ps/7/2019-19 zo dňa 13.5.2019 súd nariadil vo veci znalecké dokazovanie a v konaní ustanovil znalkyňu z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria MUDr. Z. G..

4.

Navrhovateľ sa na pojednávanie neustanovil, hoci bol riadne a včas predvolaný. Súd zistil, že sa v súčasnosti nachádza vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, pričom vykonáva 3-ročný trest odňatia slobody uložený mu rozsudkom Okresného súdu Trenčín sp. zn. 2T/185/2011 zo dňa 2.3.2015, právoplatným dňa 29.2.2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 23To/89/2015. Nakoľko navrhovateľ nepožiadala o predvedenie na pojednávanie a jeho odročenie na iný termín, súd podľa § 180 CMP a v záujme hospodárnosti konania vykonal pojednávanie v neprítomnosti navrhovateľa.

5.

Procesná opatrovníčka S. H. na pojednávaní uviedla, že p. Z. H. býva v J. G. na Ul. J. XX, byt na 8. poschodí. Jedná sa o byt, ktorý je vo vlastníctve jej a manžela - navrhovateľa P. H.. Menovaná býva sama, nejakých iných blízkych príbuzných okrem syna t. j. navrhovateľa nemá. Problémy sú v podstate v tom zmysle, že si neuvedomuje svoje ochorenie, svoje problémy, odmieta chodiť aj k lekárovi. Boja sa aj susedia, aby prípadne niečo neurobila alebo, aby sa niečo nestalo. Zrejme by prichádzalo do úvahy jej umiestnenie do zariadenia sociálnej starostlivosti, kde ale dobrovoľne ísť odmieta. S návrhom svojho manžela súhlasí a takisto pokiaľ ide o navrhovaný rozsah obmedzenia spôsobilosti na právne úkony, tak ako uvádzala súdna znalkyňa v písomne vypracovanom posudku. Je pravdou, že navrhovateľ je t.č. vo výkone trestu. Trest vykonáva v Hrnčiarovciach, odsúdený bol v Trenčíne. Je s ním v telefonickom kontakte. Vie, že si podával žiadosť, aby mu bol trest zmenený na domáce väzenie. V akom štádiu je toto konanie sa nevie vyjadriť.

6.

Prokurátorka Okresnej prokuratúry Žiar nad Hronom navrhla podanému návrhu vyhovieť a menovanú Z. H. obmedziť v spôsobilosti na právne úkony v rozsahu ako vyplynulo z výsledkov znaleckého dokazovania.

7.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom procesnej opatrovníčky S. H., súdnej znalkyne MUDr. Z. G.; vzhľadnutím osoby, o ktorej spôsobilosti na právne úkony sa koná Z. H. dňa 31.1.2020 v mieste je bydliska; prečítaním písomného znaleckého posudku znalkyne MUDr. Z. G. pod č. 159/2019; ako aj prečítaním listinných dôkazov nachádzajúcich sa v súdnom spise.

8.

Podľa § 231 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), v konaní o spôsobilosti na právne úkony súd rozhoduje o obmedzení spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony; zmene obmedzenia spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony; navrátení spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony. Podľa § 10 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, nie je vôbec schopná robiť právne úkony, súd ju pozbaví spôsobilosti na právne úkony. Ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, alebo pre nadmerné požívanie alkoholických nápojov alebo omamných prostriedkov či jedov je schopná robiť len niektoré právne úkony, súd obmedzí jej spôsobilosť na právne úkony a rozsah obmedzenia určí v rozhodnutí.

Podľa § 248 ods. 1, 2 CMP, konanie o obmedzení spôsobilosti na právne úkony je spojené s konaním o ustanovení opatrovníka podľa § 272 až 277. Ak súd rozhodne o obmedzení spôsobilosti na právne úkony, vo výroku rozsudku vymedzí rozsah, v akom spôsobilosť osoby na právne úkony obmedzil, a ustanoví jej opatrovníka.

Podľa § 272 CMP, súd ustanoví opatrovníka fyzickej osobe, ak tak ustanovuje osobitný predpis.

Podľa § 274 ods. 2 CMP, v uznesení, ktorým súd ustanovuje opatrovníka, súd vymedzí rozsah opatrovníckych práv a povinností v súlade s účelom, na ktorý bol opatrovník ustanovený.

9.

Súd pri svojom rozhodovaní vychádzal z citovaných ustanovení zákona. V predmetnej veci mal na základe vykonaného dokazovania preukázané, že u Z. H., nar. X.X.XXXX sú splnené zákonné podmienky na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony. Zo znaleckého posudku vypracovaného súdnou znalkyňou z odvetvia psychiatrie MUDr. Z. G. ako i výsluchu znalkyne na pojednávaní jednoznačne vyplýva, že menovaná trpí duševným ochorením, a to zmiešanou formu demencie s dominantnou vaskulárnou zložkou, ľahkého až stredne ťažkého stupňa. Lieči sa na viaceré ochorenia, a to diabetes mellitus 2. typu už s orgánovými komplikáciami (podávaný inzulín 3x denne), vysoký krvný tlak, ischemickú chorobu srdca, fibriláciu predsiení. Je v sledovaní neurológa pre ischemickú encephalopatiu s nálezom mozgovej atrofie a stav po ischemickej mozgovej príhode v roku 2000. Menovaná odmieta chodiť na lekárske kontroly, inzulín aj ostatné lieky jej 2x denne chodia domov podávať opatrovateľky a večer jej ich podáva procesná opatrovníčka. Vaskulárna forma demencie vzniká na podklade nedostatočného cievneho zásobenia určitých mozgových oblastí a prejavuje sa nerovnomerným postihnutím psychických funkcií s narušením najmä pamäťových a intelektových schopností a chorobnou zmenou osobnosti. U vyšetrovanej je narušená časová orientácia (nevie uviesť dátum, mesiac ani rok). Emočné prejavy sú labilnejšie, prítomné sklony k podráždenosti, hnevlivým reakciám, v záťaži odmietavé negativistické postoje. Zvýšená sugestibilita a podliehanie vplyvu okolia. Preceňovanie svojich schopností - chce bývať sama, hoci už nie je sebestačná, odmieta navštevovať lekárov, čím sa vystavuje rizikám na svojom zdraví. Prítomné je uľahčené rozhodovanie, nezvažuje možné nástrahy a riziká, nedokáže racionálne a sebakriticky vyhodnotiť situáciu. Myslenie je zabiehavé, prítomná vzťahovosť a paranoidné nastavenie voči okoliu. Pokles intelektových schopností podľa testovania dosahuje hĺbku demencie. Exekutívne funkcie sú oslabené s negatívnym dopadom na samostatné rutinné denné fungovanie vyšetrovanej. Vzhľadom na prítomnosť demenčného syndrómu je u menovanej jej schopnosť ovládať svoje konanie podstatne znížená. Jej konanie môže byť neuvážené bez domyslenia možných rizík a následkov. V aktuálnom období ešte je schopná narábať s financiami, ale len s menšou hotovosťou. Preto odporúča ponechať spôsobilosť narábať s finančnou hotovosťou do výšky 50,-Eur mesačne. S ohľadom na typ demencie u menovanej, prítomnosť kardiovaskulárnych ochorení, či cukrovky 2. typu s orgánovými komplikáciami, reálne hrozí progresia organického postihnutia CNS, preto je riziko, že sa bude kognitívny deficit prehľbovať. Znalkyňa tiež uviedla, že neodporúča realizovať výsluch, nakoľko mohlo dôjsť k zhoršeniu zdravotného stavu posudzovanej. Ohľadupnejšia voči jej duševnému zdraviu bude forma vzhľadnutia.

10.

Na podklade vykonaného dokazovania súd Z. H., nar. X.X.XXXX obmedzil v spôsobilosti na právne úkony, a to konkrétne v oblasti rozhodovania o poskytovaní zdravotnej starostlivosti svojej osoby, rozhodovania o prijatí do ústavnej zdravotnej starostlivosti, či prijatí do zariadenia sociálnej starostlivosti, nakladania s peňažnými prostriedkami nad hodnotu 50,-Eur mesačne, ako aj s hnutelným majetkom nad hodnotu 50,-Eur mesačne a nehnuteľným majetkom, uzatvárania akýchkoľvek zmlúv, dohôd, preberania záväzkov, v oblasti konania pred štátnymi orgánmi a orgánmi verejnej správy, orgánmi samosprávy v osobnom, ako aj písomnom styku a rozhodovania o svojom trvalom alebo prechodnom pobyte. Súd jej zároveň ustanovil ako opatrovníčku manželku navrhovateľa S. H., nar. XX.X.XXXX, ktorá so svojím ustanovením súhlasila. Navrhovateľa nebolo možné ustanoviť za opatrovníka, keďže v čase rozhodovania súdu sa nachádzal vo výkone trestu odňatia slobody. Opatrovníčka bude oprávnená a povinná nesvojprávnu Z. H. zastupovať pri všetkých právnych úkonoch, ktorých sa týka obmedzenie spôsobilosti. Podľa § 28 Občianskeho zákonníka sa na nakladanie s majetkom opatrovanca, pokiaľ nejde o bežnú vec vyžaduje schválenie súdom.

11.

O trovách znaleckého dokazovania súd rozhodol v zmysle zákonného ust. § 251 ods. 1 CMP, podľa ktorého trovy dôkazov v konaní o spôsobilosti na právne úkony platí štát. O trovách účastníkov konania súd rozhodol s poukazom na § 52 CMP tak, že účastníkom nepriznal nárok na náhradu trov, nakoľko nezistil žiadne okolnosti, ktoré by odôvodňovali priznanie náhrady trov konania, ani žiaden z účastníkov náhradu trov konania nežiadal priznať.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od doručenia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje (§ 362 ods. 1 prvá veta zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku /ďalej len „CSP“/).

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 62 ods. 1 CMP odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Podľa § 62 ods. 2 CMP odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 63 CMP v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy. Podľa § 64 CMP zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.